

Peter R. de Vries: 'Niets is nu vanzelfsprekend meer'

door Micha Kat

Hij was al een tijdje bezig, maar door de 'Schiedammer crisis' verwacht menig Nederlander nog meer van deze hervormer. Misdaadjournalist Peter R. de Vries wordt vaak gezien als laatste toevlucht voor slachtoffers van falende ambtelijke molenstenen. In 2007 doet hij met een eigen politieke partij mee aan de landelijke verkiezingen, met een programma dat een krachtig 'justitieel profiel' krijgt.

Op zijn redactiekamer in het Hilversumse Mediapark staan de dossiers in boekenkasten: Nienke Kleiss, Ernst L., Dick van Leeuwen. Op alle ruggen grote witte etiketten in dezelfde stijl. 'Dit zijn alleen de zaken waar we nog wel eens iets mee doen', zegt De Vries. Hij wil met zijn partij 'minimaal twintig zetels' behalen. 'Anders hoeft het niet. Het gaat mij niet om een Kamerzetel, maar om de macht om ook daadwerkelijk iets te kunnen doen.' Wat gaat hij dan doen? De Vries: 'We werken nu aan ons programma, met Jan Nagel, Klaas Wilting en Bram Peper. Nog even geduld. U hoort nog van ons.'

Eerst maar even het OM. Acht hij het mogelijk dat de aangifte van Spong en Taekema tegen OvJ Edelhauser en A-G Renckens (volgens het OM manipuleerden zij in de Schiedammer zaak het procesdossier 'niet met opzet') leidt tot een eerlijke vervolging? 'Dat kan. Het OM is er toe in staat.' De Vries omschrijft het euvel waar het OM aan lijdt als 'bedrijfsblindheid' en 'normvervaging'. De Vries: 'Dan heb je het dus over de situatie waarin je niet meer weet hoe het spel ook al weer gespeeld moet worden.' Hoe wijdverbreid is dit binnen het OM? 'De meeste zaken liggen vrij duidelijk. Zowel het OM als de advocatuur kan daarbij slechts beperkte invloed op de rechter uitoefenen omdat de feiten afdoende spreken. Voor een gerechtelijke dwaling is een mix aan factoren noodzakelijk die niet heel veel voorkomt. Een bepaald soort verdachte die vaak bekend en een sterke schijn tegen zich heeft, zwakke vervolging door het OM, zwakke rechters, een specifiek soort delict: dat moet allemaal samen komen. Dat mensen niet terecht vastzitten is overigens

Foto: Bert Verhoeff/HH

'In civiele zaken hoor je niemand over crimineel geld en advocatuur'

iets van alle tijden. Het kwam vroeger minder pregnant naar voren omdat de samenleving toen nog anders in elkaar zat.'

De Vries weet erg veel van heikele en moeilijke straf dossiers. In welke zaken ziet hij binnenkort nog lijken uit de kast vallen? De Deventer moordzaak? De Vries: 'Nee, die niet. Ik heb die zaak tot in de finesses bestudeerd en denk echt dat Ernst L. de dader is. Ik denk eerder aan Dick van Leeuwen. Hij heeft zeven jaar gezeten. Voor mij staat het wel vast dat hij ten onrechte is veroordeeld. Maar het is een oude zaak, uit 1983, misschien niet meer zo representatief voor wat er nu gebeurt. Na vijf herzieningsverzoeken bij de Hoge Raad is de zaak echter nog altijd niet dood. Het is de langstlopende strafzaak uit de Nederlandse rechtsgeschiedenis. Ook inzake Kevin Sweeney (1995) zet ik grote vraagtekens.' De Vries denkt wel dat als gevolg van 'Putten' en 'Schiedam' gedetineerden en hun advocaten worden 'aangemoedigd te vechten voor hun zaak'. 'Ze denken: nu moeten we doortrekken, er is wellicht iets te halen. Niets is nu immers meer vanzelfsprekend, zelfs niet een driedubbele veroordeling wegens moord.'

De Vries geeft aan 'alle belangrijke strafpleiters te kennen'. Over het af luisteren van advocaten(kantoren): 'Het gebeurt en dat zou

niet moeten. Maar echt *common practice* is het volgens mij niet. Die taps komen mee met de "algemene" taps van verdachten. Het lijkt me niet zo dat advocaten specifiek worden afgetapt.'

Een ander heikel punt binnen de advocatuur: strafadvocaten en crimineel geld. In de Richtlijnen ter voorkoming van betrokkenheid van de advocaat bij criminele handelingen, door de Orde opgesteld in 1995, wordt het contant in ontvangst nemen van bedragen boven de f 25.000 gulden verboden. De Vries: 'In civiele zaken speelt dit net zo goed, maar dan hoor je er niemand over. Als je gaat verbieden dat criminelen hun advocaten betalen met crimineel geld, kun je als strafadvocaat zowat geen zaak meer doen. En je krijgt allerlei ont-snappingsroutes zoals betalingen door derden. Regels kunnen dit niet voorkomen. Het is een zaak van het gezonde verstand.'

Het is goed mogelijk dat De Vries zijn identiteit als journalist inruilt voor die van de politicus. Hij zegt informeel door meerdere partijen te zijn benaderd voor de justitieportefeuille. 'Twee partijen wilden echt wat.' Dat een daarvan de SP is kan geen geheim meer zijn. De Vries. 'Wat ik in elk geval niet ga doen is meehobbelen met de gevestigde orde over de gebaande paden.'